

GASD

Goudse Adviesraad Sociaal Domein

Aan: het college van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Gouda
Betreft: advies over de concept Verordening individuele inkomenstoelage Gouda 2026.

Gouda, 31 juli 2025

Geacht college,

Bij brief van 15 juli heeft uw college aan de Goudse Adviesraad Sociaal Domein (GASD) advies gevraagd over de concept Verordening individuele inkomenstoelage Gouda 2026. Hierbij geven wij samen met Goudse Cliëntenraad (GCR) onze reactie. Andere partijen hebben wij in deze zomerperiode niet bij onze advisering kunnen betrekken.

Algemeen

Met de nieuwe verordening zet de gemeente de eerste stap naar de implementatie van de Participatiewet in Balans. De wijziging geeft vorm aan ambtshalve of op aanvraag verlening van de individuele inkomenstoelage per 1 januari 2026.

De GASD stelt vast dat met deze verordening een verdere verruiming van het ambtshalve toekennen van uitkeringen wordt ingezet. Eerder hebben wij al in het advies over het Beleidskader Armoede en schulden en onlangs opnieuw bij het advies over de tegemoetkoming aan alleenverdieners aangegeven dat waar mogelijk hierop moet worden ingezet. Daarom adviseert de GASD positief over de nieuwe Verordening per 1 januari 2026, ongeacht of deze termijn in de wetgeving wordt gehaald.

Uit de stukken blijkt dat het bereik van de regeling 80% van de rechthebbenden zal zijn. Dit noodzaakt tot focus op de groep die nog steeds een aanvraag moet doen. Wij roepen de gemeente op om daar bijzondere aandacht aan te besteden. Wij denken aan een slimme manier om allen die eerder de inkomenstoelage hebben ontvangen per brief erop te attenderen dat de peildatum voor de nieuwe aanvraag aanstaande is.

Daarnaast is alertheid nodig voor 'nieuwe gevallen' die een aanmerkelijke kans hebben om voor de toeslag in aanmerking te komen en niet in beeld zijn, wij denken bijvoorbeeld aan langdurig arbeidsongeschikten en zzp-ers met een laag structureel inkomen.

Tenslotte: dit is de eerste keer dat de nieuwe Participatiewet in Balans op ons pad komt. Wij zien uit naar de kansen die de nieuwe wet gaat bieden, de start van de implementatie

van alles wat daaruit voortvloeit, de inzet van uw college om daar vorm aan te geven en onze advisering daarover.

Specifieke opmerkingen

Studerenden

In beginsel komen studerenden ook voor de individuele inkomenstoelage in aanmerking omdat zij langdurig over een laag inkomen beschikken. De bepalingen in artikel 1, onderdeel e, en 5 van de concept-verordening geven aan zij niet in aanmerking komen als er een gerede kans bestaat op inkomensverbetering. Wij leggen de regeling zo uit dat als dat niet het geval is, het gaat dan om personen met een diploma die langdurig in de bijstand zitten, zij wel in aanmerking komen.

Overgangsrecht

De nieuwe regeling is structureel niet inkomensneutraal ten opzichte van de oude regeling voor alleenstaande ouders met meer dan 2 kinderen; dit hangt samen met het schrappen van de toeslag voor minderjarige kinderen. De personen die het betreft ontvangen gedurende de jaren 2026 en 2027 een aanvullende kindertoelage. Deze keuze achten wij op zich begrijpelijk. In de stukken wordt gememoreerd dat het NIBUD in 2026 een minimabeleidsadvies gaat uitbrengen dat inzicht geeft in de inkomensontwikkeling van verschillende huishoudtypes. De GASD acht het belangrijk dat deze specifieke groep 'op de agenda blijft'; juist eenoudergezinnen vormen de meest kwetsbare groep onder de meerjarige minima.

Terugvordering

Niet duidelijk is in welke gevallen de individuele inkomenstoelage kan worden teruggevorderd. Dit hangt samen met de vraag of de gemeente de individuele inkomenstoelage ziet als vorm van bijstand of als bijzondere bijstand. De GASD adviseert om op dit punt de toelichting op de Verordening te verduidelijken.

Wij wensen u veel succes met de implementatie en de uitvoering van de regeling.

Ton de Korte

Voorzitter GASD/GCR